

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TRUNG ƯƠNG**

TRẦN THỊ KIM TUYẾN

**ĐỀ XUẤT MỘT SỐ GIẢI PHÁP DẠY HỌC MĨ THUẬT
THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC
Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ ĐÔNG ĐÀ,
THÀNH PHỐ HÀ NỘI**

**TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ
LÝ LUẬN VÀ PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC BỘ MÔN MĨ THUẬT
Khóa 7 (2018 – 2020)**

Hà Nội, 2023

**CÔNG TRÌNH ĐÃ ĐƯỢC HOÀN THÀNH
TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TRUNG ƯƠNG**

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Nguyễn Văn Cường

Phản biện 1: PGS.TS Trần Thị Biễn

Phản biện 2: TS. Trang Thanh Hiền

Luận văn được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận văn thạc sĩ
tại trường ĐHSP Nghệ thuật Trung ương

Vào ngày 13 tháng 01 năm 2023

Có thể tìm hiểu luận văn tại:

Thư viện Trường ĐHSP Nghệ thuật Trung ương

MỞ ĐẦU

1. Lí do lựa chọn đề tài

Sự bùng nổ mạnh mẽ của khoa học công nghệ ở thế kỷ XXI đã tạo ra những yêu cầu mới đối với sự phát triển nguồn nhân lực của mỗi quốc gia, trong đó có Việt Nam. Đổi mới giáo dục và đào tạo để phát triển nguồn nhân lực, phát triển con người đáp ứng được với yêu cầu hội nhập quốc tế, với cuộc cách mạng 4.0 là nhiệm vụ, yêu cầu cấp thiết đặt ra đối với ngành giáo dục.

Thực hiện Nghị quyết số 29 - NQ/TW, giáo dục đã có những thay đổi mạnh mẽ, đặc biệt là giáo dục ở bậc phổ thông. Theo xu hướng phát triển của giáo dục thế giới, dạy học phát triển năng lực được chú trọng hơn mỗi cấp học, bậc học. Chương trình giáo dục phổ thông 2018 ban hành là sự cụ thể hóa của chủ trương đổi mới giáo dục, là bước phát triển mới của ngành giáo dục, chuyển từ chương trình tiếp cận nội dung sang chương trình tiếp cận năng lực.

Mĩ thuật là môn học thuộc lĩnh vực nghệ thuật, là môn học bắt buộc trong chương trình THPT 2018 với mục tiêu là cung cấp kiến thức, kỹ năng mỹ thuật; hình thành và phát triển năng lực mỹ thuật cho học sinh. Từ đó bồi dưỡng lòng yêu nghệ thuật, trân trọng các di sản văn hóa, nghệ thuật của quê hương, đất nước, dân tộc, có khả năng ứng dụng nghệ thuật vào đời sống.

Từ năm 2018, khi chương trình giáo dục phổ thông mới được ban hành, đội ngũ cán bộ quản lý và giáo viên nhà trường đã luôn chủ động, tích cực trong nghiên cứu, tìm hiểu và áp dụng dạy học theo định hướng phát triển năng lực ở từng môn học. Ban đầu, việc áp dụng đã mang lại những kết quả nhất định. Tuy nhiên, ở môn Mỹ thuật, dạy học theo hướng phát triển năng lực vẫn còn nhiều hạn chế, tồn tại. Hầu hết giáo viên giảng dạy Mỹ thuật nhận thức rõ tầm quan trọng của việc phát triển năng lực cho học sinh thông qua dạy học môn học này nhưng còn lúng túng trong việc lựa chọn nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức dạy học và kiểm tra đánh giá. Áp lực

thi cử, sự kì vọng của cha mẹ và thầy cô trong học tập khiến các em tập trung cao vào học các môn Văn - Toán - Anh, môn học phục vụ cho ôn thi THPT, Đại học hay vào các trường chuyên mà không quan tâm không chú trọng các môn Nghệ thuật, âm nhạc, Mĩ thuật, giáo dục thể chất... Tâm lý cho rằng môn Mĩ thuật là môn học phụ, môn giải trí nên ít được quan tâm. Chính điều này cũng đã khiến cho nhiều học sinh không mấy hứng thú để có động lực học tất cả các môn phụ.

Xuất phát từ yêu cầu đổi mới giáo dục và thực trạng dạy học môn Mĩ thuật, tác giả đã lựa chọn đề tài ***“Đề xuất một số giải pháp dạy học Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực ở trường THCS Đống Đa, Hà Nội”*** để tiến hành nghiên cứu.

2. Tổng quan tình hình nghiên cứu

2.1. Những nghiên cứu mang tính lí luận về dạy học phát triển năng lực

Cuối thế kỷ thứ XVII cho đến đầu thế kỷ XIX, khi công cuộc cách mạng khoa học kỹ thuật trên thế giới bắt đầu phát triển, điều này đã làm thay đổi rất lớn đến các cách thức sản xuất cũng như lao động. Giáo dục và đào tạo bắt buộc cũng phải thay đổi để kịp thích nghi và tạo ra nguồn nhân lực nhằm kịp thời đáp ứng được các nhu cầu của sản xuất và xã hội.

Từ những năm đầu thập niên 70 của thế kỷ XX, cách thức đào tạo theo năng lực đã được áp dụng khá phổ biến rộng rãi ở Mĩ, Canada và một số nước Châu Âu. Ở Úc, có một số tác giả như: David Lundberg, Roger Hairris đã có một số những nghiên cứu về sự hình thành và phát triển của dạy học dựa trên sự phát triển năng lực, xác định các năng lực cụ thể của học sinh cần đạt, xác định cụ thể về các nội dung chương trình, các phương pháp kiểm tra, đánh giá kết quả dạy học theo hướng phát triển năng lực cho người học. Nhìn chung, một số các nghiên cứu này đã đề cập đến phương pháp dạy học theo hướng phát triển năng lực của người học một cách đầy đủ

và hệ thống.

Tác giả William E. Blank (1982) trong *Sổ tay phát triển chương trình đào tạo dựa trên năng lực* đã nghiên cứu một số vấn đề về giáo dục trên cơ sở năng lực người học trong dạy nghề nhằm cải thiện chất lượng giáo dục.

Cho những năm đầu của thập niên 90 của thế kỷ XX, một số các nghiên cứu tiêu chuẩn về năng lực đã được nghiên cứu và bổ sung tương đối đầy đủ và khá hoàn thiện ở một số hệ thống như: ở Anh, Úc, Mĩ. Vấn đề đào tạo theo hướng phát triển năng lực bắt đầu được chú trọng và được các nhà nghiên cứu đưa vào ứng dụng thực tiễn, cũng từ đó đã xác định đây chính là biện pháp cơ bản nhằm phát triển nguồn nhân lực trong bối cảnh cách mạng 4.0 và hội nhập quốc tế.

Tác giả John W Burke (1995) trong cuốn *Giáo dục và đào tạo dựa trên năng lực* đã khẳng định năng lực người học là yếu tố mà giáo dục và đào tạo và việc phát triển chương trình cần phải xem xét đầu tiên; nguồn gốc của giáo dục và đào tạo chính là năng lực của người học

Shirley Fletcher (1997) với công trình *Thiết kế đào tạo dựa trên năng lực thực hiện* đã nghiên cứu về dạy học phát triển năng lực, coi năng lực thực hiện là căn cứ, cơ sở để nhà giáo dục thiết kế hoạt động giáo dục, đào tạo.

Những công trình nghiên cứu này cho thấy việc nghiên cứu lí luận về dạy học phát triển năng lực đã được các nhà khoa học giáo dục chú ý từ rất lâu và cho đến nay vẫn còn nguyên giá trị.

2.2. Những nghiên cứu thực tiễn về dạy học phát triển năng lực và về dạy học Mĩ thuật

Tác giả Nguyễn Đức Trí (1996) trong nghiên cứu *Phát triển đào tạo nghề dựa trên năng lực thực hiện và xây dựng tiêu chuẩn nghề* đã nghiên cứu một cách hệ thống và tương đối đầy đủ về việc phát triển đào tạo nghề trên cơ sở năng lực thực hiện của người học.

Tác giả đã coi năng lực thực hiện là cơ sở để phát triển nội dung chương trình, đổi mới phương pháp dạy học trong đào tạo nghề.

Các tác giả Đặng Quốc Bảo, Phạm Minh Mục (2015) với nghiên cứu về *Năng lực và phát triển năng lực cho học sinh*, tác giả Hồ Thu Quyên (2016) trong bài viết *Nghiên cứu về dạy học theo tiếp cận phát triển năng lực người học* cũng đều đã có các kiến giải tương đối đầy đủ các vấn đề lý luận về dạy học phát triển năng lực người học.

Về dạy học Mĩ thuật và dạy học Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực người học, cũng đã có một số công trình nghiên cứu đề cập đến ở nhiều góc độ khác nhau. Các tác giả Bạch Ngọc Diệp & Tạ Kim Chi (2017) trong nghiên cứu *Một số năng lực chuyên biệt môn Mĩ thuật trong chương trình giáo dục phổ thông mới* đã nêu lên một số vấn đề về dạy học phát triển năng lực đặc thù môn Mĩ thuật. Những cơ sở lý luận về dạy học môn Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực cũng đã được tác giả Phạm Trần Huy Nữ (2017) đã phân tích trong luận văn *Dạy học môn Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực của người học tại trường Trung học cơ sở Nhân Chính, quận Thanh Xuân*, cùng với việc khảo sát thực trạng và đề xuất một số biện pháp dạy học Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực người học.

Một số các công trình nghiên cứu ở nước ngoài cũng đã ứng dụng vào thực tế cho thấy hiệu quả mang lại là tích cực đáng kể trong các trường học. Tuy nhiên ở Việt Nam thì vấn đề nghiên cứu này cũng có phần hạn chế nhất định, nhất là việc nghiên cứu đi sâu vào một môn học cụ thể, và các công trình nghiên cứu đó mang tính đề cập quan điểm và các định hướng chung. Vì vậy, tác giả thấy rằng nghiên cứu tổ chức dạy học môn Mĩ thuật ở trường THCS theo phát triển năng lực là cấp bách và cần thiết.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở nghiên cứu lí luận và thực trạng hoạt động dạy học môn Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực ở trường THCS Đống Đa, mục đích nghiên cứu của đề tài là đề xuất được một số giải pháp dạy học Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực, từ đó góp phần nâng cao chất lượng dạy học ở môn Mĩ thuật nói riêng và chất lượng dạy học ở trường THCS Đống Đa nói chung.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

Với mục đích nghiên cứu như trên, các nhiệm vụ nghiên cứu được đề tài đặt ra là:

Thứ nhất, nghiên cứu tổng quan các vấn đề lí luận về dạy học Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực ở trường THCS.

Thứ hai, khảo sát, phân tích thực trạng tổ chức dạy học môn Mĩ thuật ở trường THCS Đống Đa hiện nay.

Thứ ba, đề xuất một số giải pháp dạy học Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực và tiến hành thực nghiệm sư phạm để kiểm chứng tính hiệu quả của các biện pháp đã được đề xuất.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Việc dạy học môn Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực ở trường THCS được xác định là đối tượng nghiên cứu chính của đề tài.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

Với phạm vi luận văn thạc sĩ, đề tài chỉ giới hạn phạm vi nghiên cứu là các giải pháp dạy học môn Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực ở trường THCS Đống Đa, thành phố Hà Nội. Những giải pháp được đề xuất dựa trên khảo sát thực tế tại trường trong năm học 2021-2022. Đối tượng thực nghiệm là HS lớp 9A1 và 9A3, lớp 6A4 và 6A1 trường THCS Đống Đa, thành phố Hà Nội.

Do phạm vi nghiên cứu chỉ ở một trường nên những kết luận và giải pháp mà đề tài đưa ra dựa trên thực trạng của địa bàn nghiên cứu. Tuy nhiên, có những giải pháp có thể dùng làm tư liệu tham

khảo cho việc dạy học Mĩ thuật ở trường THCS nói chung vì trường THCS Đống Đa là nơi có nhiều đặc điểm tương đối điển hình cho các trường THCS ở thành phố Hà Nội nói chung hiện nay (phân tích cụ thể trong nội dung của chính văn).

5. Phương pháp nghiên cứu

5.1. Phương pháp phân tích, tổng hợp tài liệu

Thông qua việc nghiên cứu, phân tích khái quát và tổng hợp các tài liệu thu thập có liên quan đến nội dung nghiên cứu, phương pháp này được sử dụng để làm rõ hệ thống lý luận về dạy học Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực.

5.2. Phương pháp điều tra, khảo sát thực tiễn

Phương pháp này tác giả sẽ sử dụng để kiểm tra, khảo sát và đánh giá tình hình tổ chức dạy học thực tế ở trường THCS Đống Đa trong dạy học Mĩ thuật cho học sinh. Cách thức được sử dụng là quan sát thực tế, tạo lập phiếu hỏi dành cho cả học sinh và giáo viên trong dạy học Mĩ thuật. Kết quả khảo sát, điều tra thực tế là căn cứ để chúng tôi định hướng nghiên cứu và đề xuất tổ chức dạy học Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực.

5.3. Phương pháp thực nghiệm sư phạm

Vận dụng quan điểm phát triển năng lực vào thực tế giảng dạy Mĩ thuật ở trường THCS Đống Đa để đánh giá tính khả thi của đề tài.

Đánh giá minh chứng thu nhận được từ học sinh để rút ra bài học kinh nghiệm, từ đó điều chỉnh nội dung nghiên cứu để phù hợp với thực tiễn giảng dạy.

5.4. Phương pháp thống kê, xử lý số liệu

Phương pháp này được sử dụng để thống kê, xử lý các số liệu thu thập được từ việc khảo sát thực tiễn qua phiếu hỏi giáo viên và học sinh cũng như xử lý số liệu sau thực nghiệm. Trong quá trình phân tích số liệu từ phiếu khảo sát, chúng tôi có sử dụng thêm phần mềm SPSS (phần mềm thống kê xã hội học) để xử lý.

6. Những đóng góp của luận văn

6.1. Về lí luận

Luận văn sẽ bổ sung, vận dụng các phương pháp trong dạy học Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực cho đối tượng học sinh trường THCS qua thực tế ở một nhóm đối tượng cụ thể.

6.2. Về thực tiễn

Thông qua hình thức điều tra, khảo sát sẽ giúp đánh giá thực trạng dạy học Mĩ thuật ở trường THCS, trên cơ sở đó có những nhận thức mới về dạy học môn học đặc thù này, tạo điều kiện chuyển biến từ nhận thức thành hành động cụ thể trong việc điều chỉnh, thay đổi cách dạy và học.

Những đề xuất luận văn đưa ra về cách thức tổ chức hoạt động dạy học Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực ở trường THCS Đống Đa sẽ là một kênh tham khảo đáng tin cậy để giáo viên và học sinh ứng dụng vào thực tế dạy học Mĩ thuật hiện nay.

7. Cấu trúc của luận văn

Ngoài phần Mở đầu (7 trang), Kết luận (2 trang), Phụ lục (40 trang), Tài liệu tham khảo (3 trang), luận văn bao gồm 2 chương:

Chương 1: Cơ sở lí luận và thực tiễn (33 trang).

Chương 2: Đề xuất một số giải pháp nâng cao chất lượng dạy học Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực ở trường THCS Đống Đa (43 trang).

Chương 1

CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN

1.1. Cơ sở lý luận liên quan đến đề tài

1.1.1. Khái niệm dạy học phát triển năng lực

Dạy học theo hướng phát triển năng lực là mô hình dạy học hướng đến kết quả đầu ra của quá trình dạy học là phát triển những năng lực cần thiết cho người học chứ không nhấn mạnh vào việc cung cấp tri thức như dạy học tiếp cận nội dung.

1.1.2. Dạy học Mĩ thuật và các phương pháp dạy học Mĩ thuật trong trường THCS

1.1.2.1. Dạy học Mĩ thuật

Dạy học Mĩ thuật là quá trình tác động của giáo viên đến học sinh nhằm hướng dẫn, tổ chức cho học sinh tiếp thu, lĩnh hội những kiến thức về Mĩ thuật được quy định trong chương trình giáo dục phổ thông, từ đó giúp học sinh hình thành và phát triển các phẩm chất, năng lực theo mục tiêu của chương trình giáo dục môn Mĩ thuật.

1.1.2.2. Các phương pháp dạy học Mĩ thuật trong trường THCS

Phương pháp dạy học được hiểu là cách thức tổ chức quá trình dạy học trong đó, giáo viên sử dụng các phương pháp dạy tác động đến học sinh, và ngược lại, phương pháp học của học sinh tác động ngược trở lại đòi hỏi giáo viên phải thay đổi, điều chỉnh phương pháp dạy.

1.2. Cơ sở thực tiễn

1.2.1. Chương trình dạy học Mĩ thuật ở trường THCS hiện nay

1.2.1.1. Vị trí của môn Mĩ thuật và chương trình dạy học Mĩ thuật ở trường THCS hiện nay

Theo Chương trình giáo dục phổ thông môn Mĩ thuật 2018, “Chương trình môn Mĩ thuật được xây dựng theo cấu trúc tuyến tính và đồng tâm với hai mạch nội dung Mĩ thuật tạo hình và Mĩ thuật ứng dụng; tạo cơ hội cho học sinh được trải nghiệm và vận dụng Mĩ thuật vào đời sống; giúp học sinh nhận thức được mối liên hệ giữa Mĩ thuật với văn hoá, xã hội, kết nối Mĩ thuật với các môn học và

hoạt động giáo dục khác; làm tiền đề cho học sinh định hướng nghề nghiệp trong tương lai, cũng như chủ động tham gia các hoạt động văn hoá nghệ thuật và đời sống xã hội.

1.2.1.2. Các năng lực phát triển cho người học ở môn Mĩ thuật theo chuẩn đầu ra của chương trình Mĩ thuật THCS

Theo Chương trình giáo dục phổ thông môn Mĩ thuật, “Chương trình môn Mĩ thuật ở bậc THCS giúp học sinh hình thành và phát triển năng lực thẩm mĩ với các thành phần: quan sát và nhận thức thẩm mĩ, sáng tạo và ứng dụng thẩm mĩ, phân tích và đánh giá thẩm mĩ thông qua các biểu hiện sau”

1.2.2. Thực trạng dạy học Mĩ thuật ở trường THCS Đống Đa hiện nay

1.2.2.1. Tổng quan về trường THCS Đống Đa

Trường THCS Đống Đa trên địa phận quận Đống Đa, thành phố Hà Nội là cái nôi, nền tảng bề dày giáo dục hướng đến bồi dưỡng nhân tài; tiếp nối truyền thống hiếu học của nhân dân quận Đống Đa. Được thành lập năm học 1972 - 1973, tính đến nay, sau một nửa thế kỷ xây dựng và trưởng thành, trường THCS Đống Đa luôn có bề dày thành tích, được tặng bằng khen của chính phủ, được Chủ tịch nước tặng thưởng huân chương Độc lập Hạng Ba. Tỷ lệ học sinh yếu giảm dần theo từng năm. Với những thành tích đó, trường luôn được sự động viên khen ngợi của cấp trên, đạt danh hiệu trường tiên tiến xuất sắc của quận và thành phố nhiều năm liền.

1.2.2.2. Đội ngũ giáo viên giảng dạy Mĩ thuật của trường THCS Đống Đa

Trường THCS Đống Đa hiện có 04 giáo viên Mĩ thuật đều có trình độ đại học và trên đại học. Đội ngũ giáo viên giảng dạy Mĩ thuật có tuổi đời còn trẻ, yêu nghề, có trình độ chuyên môn cao, nhanh nhạy trong tiếp thu những vấn đề mới, có khả năng ứng dụng CNTT trong dạy học,...

1.2.2.3. Vấn đề tổ chức dạy học Mĩ thuật ở trường THCS Đống Đa

theo hướng phát triển năng lực hiện nay

Thứ nhất, thực trạng việc thực hiện phân phối chương trình ở trường THCS Đống Đa, thành phố Hà Nội

Thứ hai, thực trạng mức độ phù hợp của nội dung chương trình Mĩ thuật với học sinh

Thứ ba, thực trạng hoạt động dạy của giáo viên Mĩ thuật ở Trường THCS Đống Đa, thành phố Hà Nội

Thứ tư, thực trạng hoạt động học môn Mĩ thuật của HS ở trường THCS Đống Đa, thành phố Hà Nội

Thứ năm, thực trạng chất lượng dạy học Mĩ thuật ở trường THCS Đống Đa

Thứ sáu, thực trạng cơ sở vật chất cho dạy học Mĩ thuật ở trường THCS Đống Đa, thành phố Hà Nội

Thứ bảy, về những thuận lợi và khó khăn trong dạy học Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực tại trường THCS Đống Đa, thành phố Hà Nội;

1.2.2.4. Một vài ý kiến đánh giá chung về thực trạng dạy học Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực ở trường THCS Đống Đa, thành phố Hà Nội

Ưu điểm:

- Việc tổ chức dạy học Mĩ thuật được thực hiện theo đúng phân phối chương trình.

- Đội ngũ GV dạy Mĩ thuật đã quan tâm đầu tư nghiên cứu chương trình môn Mĩ thuật mới để hiểu rõ hơn về dạy học theo hướng phát triển năng lực ở môn học này, bước đầu đã quan tâm đến việc đổi mới phương pháp dạy học Mĩ thuật.

- Đội ngũ GV dạy Mĩ thuật đã áp dụng một số biện pháp để nâng cao hiệu quả dạy học Mĩ thuật như dạy kỹ lý thuyết, tăng cường thực hành, khuyến khích HS tự học, phát triển tư duy, năng lực của bản thân,...

- Một số HS yêu thích, hứng thú học tập và đã phát triển tốt một

số năng lực như năng lực quan sát thẩm mỹ, năng lực nhận thức thẩm mỹ,...

Hạn chế:

- Mặc dù đội ngũ GV đã quan tâm nghiên cứu chương trình và phương pháp dạy học Mĩ thuật nhưng chưa thường xuyên, liên tục.

- Việc áp dụng các giải pháp nâng cao hiệu quả dạy học Mĩ thuật chủ yếu là các giải pháp mang tính truyền thống, GV còn ít áp dụng các giải pháp mang tính đổi mới như áp dụng các PPDH, kĩ thuật dạy học hiện đại, linh hoạt trong việc đánh giá HS,...

- Nhiều HS chưa nhận thức được vai trò, sự cần thiết, lợi ích của môn học, nên thiếu chú tâm, chưa hứng thú với việc học Mĩ thuật.

- Các năng lực cần đạt theo chương trình môn Mĩ thuật 2018 ở HS còn yếu.

- Điều kiện phục vụ dạy học môn Mĩ thuật của nhà trường còn thiếu gây khó khăn cho việc đổi mới PPHD, hình thức tổ chức dạy học.

Nguyên nhân:

Một là, đội ngũ giáo viên chưa thực sự chủ động, tích cực trong việc nghiên cứu, tìm hiểu, học hỏi và áp dụng dạy học theo hướng phát triển năng lực.

Hai là, thời lượng dành cho môn Mĩ thuật chỉ có 1 tiết trên 1 tuần nên việc phát triển năng lực cho HS không thể thực hiện thường xuyên. Mỗi giờ học, giáo viên chỉ có thể tập trung phát triển một và năng lực và giờ học sau định hướng phát triển năng lực lại khác giờ học trước.

Ba là, số lượng học sinh trong một lớp học rất đông, không gian lớp học chật hẹp, khó tổ chức các hoạt động dạy học Mĩ thuật một cách hiệu quả.

Bốn là, nhiều phương pháp dạy học hiện đại không được sử dụng thường xuyên, hình thức dạy học chỉ diễn ra trong lớp học nên cũng khó khăn trong việc thực hành, rèn luyện các kĩ năng, năng lực liên quan.

Năm là, một số HS cho rằng đây là môn phụ, một số HS không có năng khiếu nên không quan tâm và đầu tư cho môn học, còn tồn tại tâm lý học đòi phở, học cho qua môn.

*** *Tiểu kết chương 1***

Ở chương 1, về cơ sở lý luận, luận văn đã làm rõ những vấn đề lý luận cơ bản của đề tài, gồm: khái niệm dạy học Mĩ thuật theo định hướng phát triển năng lực, vị trí, nội dung chương trình, mục tiêu, phương pháp dạy học môn Mĩ thuật ở trường THCS.

Về cơ sở thực tiễn, luận văn đã khảo sát, tìm hiểu thực trạng về đội ngũ GV dạy học Mĩ thuật, về việc thực hiện phân phối chương trình, về sự phù hợp của chương trình đối với HS, về thực trạng hoạt động dạy của GV, thực trạng hoạt động học của HS, về chất lượng dạy học Mĩ thuật theo đánh giá bằng điểm số và đánh giá theo phát triển năng lực, thực trạng cơ sở vật chất phục vụ hoạt động dạy học Mĩ thuật cũng như những khó khăn của GV và HS khi dạy và học môn học này. Kết quả khảo sát cho thấy mặc dù các thầy cô đã thực hiện một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả dạy học Mĩ thuật nhưng việc thực hiện chưa thường xuyên và chỉ tập trung vào một số biện pháp mang tính truyền thống. Những cơ sở lý luận và thực tiễn ở chương 1 là căn cứ, cơ sở cho việc đề xuất các giải pháp dạy học Mĩ thuật theo định hướng phát triển năng lực cho HS trường THCS Đồng Đa, Hà Nội ở chương 2.

Chương 2

ĐỀ XUẤT MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC MĨ THUẬT THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC Ở TRƯỜNG THCS ĐÔNG ĐA

2.1. Các yêu cầu chung đối với dạy học Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực

2.1.1. Yêu cầu về nội dung dạy học

Nội dung dạy học Mĩ thuật cần đảm bảo theo đúng nội dung chương trình môn Mĩ thuật ở trường THCS và cho từng khối lớp. Nội dung dạy học Mĩ thuật cần hướng đến sự phát triển của các nhóm năng lực thẩm Mĩ được nêu rõ trong chương trình Mĩ thuật ở THCS.

2.1.2. Yêu cầu đối với hoạt động dạy của giáo viên

Với hoạt động dạy của giáo viên ở môn Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực, cần đảm bảo các yêu cầu sau:

- Hoạt động dạy cần được thiết kế đảm bảo về mục tiêu, nội dung, phương pháp phù hợp với chuẩn đầu ra của môn học theo định hướng phát triển năng lực cho HS.

- Tổ chức lồng ghép vào tiết dạy những năng lực thẩm mĩ phù hợp cho học sinh.

- Trong hoạt động dạy, một yêu cầu không thể thiếu đó là việc đánh giá kết quả phát triển năng lực của học sinh qua từng tiết dạy.

2.1.3. Yêu cầu đối với hoạt động học của học sinh

Trước hết, trong hoạt động học, HS cần được bồi dưỡng, nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của việc học tập môn Mĩ thuật; học sinh cần khắc phục tâm lý coi môn Mĩ thuật chỉ là môn phụ, chủ động, tích cực, tự giác trong học tập.

Hoạt động học với môn Mĩ thuật cũng như nhiều môn học khác là cần có kỷ luật, nề nếp nhưng do đặc thù bộ môn nên phải đảm bảo tính cởi mở, thân thiện, tích cực, tạo được hứng thú, say mê học tập cho HS nhằm giúp HS phát huy tối đa năng lực sáng tạo của bản

thân.

2.1.4. Yêu cầu đối với phương pháp và hình thức tổ chức dạy học

Về PPDH, giáo viên cần lựa chọn, sử dụng, phối hợp linh hoạt các PPDH phù hợp với nội dung, mục tiêu phát triển năng lực, phù hợp với đặc điểm của HS và điều kiện cơ sở vật chất của nhà trường.

Về hình thức tổ chức dạy học, cần đa dạng hóa. Ngoài hình thức lớp - bài, cần sử dụng thêm các hình thức khác phù hợp với dạy học Mĩ thuật để tạo môi trường thuận lợi và hứng thú học tập cho HS.

2.1.5. Yêu cầu về kiểm tra, đánh giá

Những yêu cầu cơ bản của việc đánh giá kết quả dạy học Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực gồm:

- Kiểm tra đánh giá ý thức, thái độ học tập của HS
- Đánh giá năng lực của học sinh, cụ thể gồm 3 nhóm năng lực với 19 biểu hiện cụ thể theo các mức độ đạt được của HS.

- Các hình thức đánh giá cần được thực hiện đa dạng, linh hoạt, có sự phối hợp giữa việc tự đánh giá với đánh giá chéo và đánh giá của giáo viên nhằm đảm bảo tính khách quan, công bằng, chính xác.

2.2. Các yêu cầu đề xuất giải pháp

2.2.1. Đảm bảo tính mục đích

2.2.2. Đảm bảo tính thực tiễn

2.2.3. Đảm bảo tính khoa học

2.2.4. Đảm bảo tính đồng bộ

2.2.5. Đảm bảo tính hiệu quả

2.3. Đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng dạy học Mĩ thuật ở trường THCS Đông Đa theo hướng phát triển năng lực

2.3.1. Giải pháp tăng cường bồi dưỡng cho giáo viên về dạy học theo định hướng phát triển năng lực

2.3.1.1. Mục tiêu của giải pháp

Trang bị kiến thức một cách hệ thống, đầy đủ, toàn diện về dạy học theo định hướng phát triển năng lực cho đội ngũ giáo viên dạy

Mĩ thuật.

2.3.1.2. Nội dung giải pháp

Bồi dưỡng kĩ năng sư phạm cụ thể là: kĩ năng lựa chọn nội dung, xác định mục tiêu và các năng lực cần đạt trong bài học, kĩ năng xây dựng kế hoạch dạy học, kĩ năng xác định các PPDH, kĩ thuật dạy học tích cực phù hợp với bài học.

2.3.1.3. Cách thức thực hiện

- Giáo viên Mỹ thuật được cử tham gia các lớp bồi dưỡng, tập huấn về dạy học theo hướng phát triển năng lực do phòng, sở và Bộ giáo dục và Đào tạo tổ chức.

- Giúp giáo viên có cơ hội trao đổi, chia sẻ các kiến thức, kỹ năng về tổ chức dạy học theo định hướng phát triển năng lực qua việc tổ chức hội thảo khoa học cấp trường, các hội thi về dạy học theo hướng phát triển năng lực trong phạm vi nhà trường.

- Tổ chức các hoạt động sinh hoạt chuyên môn, dự giờ, trao đổi, thảo luận trong bộ môn về dạy học theo định hướng phát triển năng lực dạy học một cách thường xuyên hoặc định kì nhằm giúp các thành viên trong tổ hỗ trợ lẫn nhau cùng phát triển.

- Tăng cường trao đổi, học hỏi kinh nghiệm với các giáo viên có năng lực dạy học tốt trong nhà trường, các trường bạn hoặc các chuyên gia giáo dục để học hỏi, giải quyết được những khó khăn, vướng mắc.

2.3.1.4. Điều kiện thực hiện

- Cần có sự quan tâm của các cấp quản lý, có sự chỉ đạo chuyên môn trực tiếp từ phòng giáo dục và đào tạo để tăng cường bồi dưỡng đội ngũ giáo viên, đẩy mạnh hoạt động dạy học Mỹ thuật theo hướng phát triển năng lực trong các trường THCS.

- Đội ngũ cán bộ quản lý nhà trường có đủ năng lực, trình độ, quan tâm, chỉ đạo sát sao việc tổ chức thực hiện dạy học Mỹ thuật theo hướng phát triển năng lực. Có khả năng phát hiện, bồi dưỡng giáo viên có năng lực cũng như những sai sót, hạn chế trong quá

trình thực hiện để chỉ đạo điều chỉnh kịp thời.

- Thời gian tổ chức các lớp bồi dưỡng phù hợp với nhu cầu của giáo viên vào lịch hoạt động của nhà trường.

2.3.2. *Đổi mới phương pháp và hình thức dạy học Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực*

2.3.2.1. *Mục đích của giải pháp*

Đổi mới PPDH, hình thức dạy học, tăng cường sử dụng các PPDH, hình thức dạy học hiện đại, để phát huy tính tích cực tư duy của HS hình thành thói quen chủ động phát hiện và lĩnh hội tri thức, phát triển năng lực cho HS ngay trong các giờ học trên lớp, góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả học tập của HS.

2.3.2.2. *Nội dung giải pháp*

Cần quán triệt trong tập thể cán bộ GV nhà trường về bản chất của việc đổi mới phương pháp dạy là từng bước chuyển đổi từ lối dạy thụ động truyền thụ tri thức một chiều, “Thầy dạy - trò ghi nhớ” thành “Thầy dạy - trò thực hành, tự nghiên cứu” để phát triển năng lực cho HS.

2.3.2.3. *Cách thức thực hiện*

* Phát huy hiệu quả của các PPDH, kĩ thuật dạy học truyền thống. Tăng cường sử dụng các PPDH, kĩ thuật dạy học hiện đại

* *Xây dựng mối quan hệ hợp tác thầy - trò, trò - trò*

* *Thực hiện dạy học phân hóa cá thể trong từng tiết học*

* *Hướng dẫn bài tập thực hành ở nhà*

2.3.2.4. *Điều kiện thực hiện*

- Hiệu trưởng và BGH nắm vững chủ trương đổi mới giáo dục - dạy học hiện nay, biết lựa chọn vấn đề trọng tâm, trọng điểm trong thực tế dạy học theo hướng phát triển năng lực và chủ động đề xuất định hướng, kế hoạch và giải pháp vận dụng trong thực tế nhà trường, từng môn học,...

- Phát huy vai trò đội ngũ GV dạy học Mĩ thuật, đặc biệt là xây dựng đội ngũ GV cốt cán trong dạy học theo hướng phát triển năng

lực.

- Chỉ đạo chuẩn bị đủ CSVC, tài chính cho nghiên cứu vận dụng vào thực tiễn cải tiến nội dung, PPDH, hình thức dạy học và đánh giá theo hướng phát triển năng lực.

2.3.3. Xây dựng mô hình dạy học Mĩ thuật nhằm phát triển năng lực cho học sinh

2.3.3.1. Mục đích của giải pháp

Để tổ chức dạy học Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực cho học sinh đạt hiệu quả, ngoài việc giúp học sinh đạt được mục tiêu học tập, dạy học phát triển năng lực còn giúp các em phát triển các kĩ năng xã hội khác.

2.3.3.2. Nội dung và cách thức thực hiện

Xác định mục tiêu dạy học

Nghiên cứu học sinh và điều kiện học tập để phát triển năng lực thẩm Mĩ cho học sinh

Thiết kế hoạt động dạy học

2.3.3.3. Điều kiện thực hiện

Giáo viên phải có năng lực chuyên môn, có tinh thần trách nhiệm và lòng yêu nghề, thường xuyên cập nhật và thực hiện các PPDH tích cực, các hình thức tổ chức dạy học và kĩ thuật dạy học nhằm phát triển năng lực cho HS. Giáo viên cần nắm bắt đặc điểm tâm sinh lý HS, công bằng, không thiên vị, tôn trọng những sự khác biệt của mỗi HS.

2.3.4. Kích thích hứng thú học tập và khả năng sáng tạo nghệ thuật của học sinh thông qua việc tăng cường các hoạt động ngoại khóa

2.3.4.1. Mục đích của giải pháp

Các hoạt động ngoại khóa, tham quan, dã ngoại có tác dụng giúp kích thích hứng thú học tập và khả năng sáng tạo của học sinh giúp học sinh yêu thích việc học, chủ động, tích cực trong quá trình

học tập, khơi gợi cảm hứng sáng tạo nghệ thuật cho HS.

2.3.4.2. Nội dung và cách thức thực hiện

GV dạy học Mĩ thuật lập kế hoạch cá nhân và đề xuất tổ bộ môn về các phương án tổ chức hoạt động ngoại khóa môn Mĩ thuật theo kì học hoặc năm học nhằm tạo hứng thú và phát huy mạnh mẽ khả năng sáng tạo của HS. Nội dung của biện pháp này cần đi vào các hướng sau đây: GV xây dựng kế hoạch ngoại khóa, lựa chọn nội dung dạy học phù hợp, chuẩn bị và tổ chức tốt các điều kiện tổ chức hoạt động dạy học; Tổ bộ môn phê duyệt kế hoạch và trình Hiệu trưởng phê duyệt; Tổ chức thực hiện kế hoạch.

2.3.4.3. Điều kiện thực hiện

Đối với giáo viên, cần có năng lực tổ chức hoạt động ngoại khóa, từ việc xây dựng kế hoạch ngoại khóa đến việc tổ chức thực hiện, quản lý hoạt động học tập của HS.

Về phía nhà trường và phụ huynh, cần có sự đồng tình, ủng hộ, hướng dẫn của nhà trường và sự phối hợp từ phía phụ huynh.

2.3.5. Đổi mới hình thức kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh

2.3.5.1. Mục đích của giải pháp

Đưa hoạt động kiểm tra đánh giá kết quả học tập theo năng lực thành hoạt động thường xuyên, liên tục, hướng tới kết quả thực chất, kịp thời giải quyết những khó khăn mà giáo viên gặp phải trong quá trình thực hiện; nắm chắc tình hình và kết quả thực hiện đánh giá kết quả học tập theo năng lực để điều chỉnh kế hoạch.

Đảm bảo công bằng, thực chất, khách quan, đánh giá đúng năng lực thực tế của HS, tạo động lực học tập cho HS.

2.3.5.2. Nội dung và cách thức thực hiện

* *Đổi mới nội dung kiểm tra, đánh giá*

* *Đổi mới về phương pháp đánh giá*

2.3.5.3. Điều kiện thực hiện

- Các thông tư, quy định về kiểm tra đánh giá theo hướng phát triển năng lực HS cần phải được nắm rõ.

- GV có năng lực thiết kế đề kiểm tra theo hướng phát triển năng lực HS.

- Nhà trường có đầy đủ hệ thống CSVC, trang thiết bị phục vụ kiểm tra đánh giá theo hướng phát triển năng lực người học.

2.4. Thực nghiệm các biện pháp nâng cao chất lượng dạy học Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực ở trường THCS Đống Đa, thành phố Hà Nội

2.4.1. Mục đích thực nghiệm

Để đánh giá tính hiệu quả và tính khả thi của các giải pháp đã đề xuất, luận văn tiến hành thực nghiệm với đối tượng và kế hoạch cụ thể.

2.4.2. Đối tượng và địa bàn thực nghiệm

- Đối tượng:

04 GV giảng dạy môn Mĩ thuật trường THCS Đống Đa, thành phố Hà Nội

HS lớp 9A1 và 9A3, lớp 6A4 và 6A1 trường THCS Đống Đa, thành phố Hà Nội

- Địa điểm: trường THCS Đống Đa, thành phố Hà Nội

- Thời gian thực nghiệm: Năm học 2021-2022

2.4.3. Nội dung và cách thức tiến hành thực nghiệm

2.4.3.1. Thực nghiệm giải pháp tăng cường bồi dưỡng cho giáo viên về dạy học theo định hướng phát triển năng lực

2.4.3.2. Thực nghiệm giải pháp đổi mới phương pháp và hình thức dạy học Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực

2.4.3.3. Thực nghiệm giải pháp xây dựng mô hình dạy học Mĩ thuật nhằm phát triển năng lực cho học sinh

2.4.3.4. Thực nghiệm giải pháp tăng cường các hoạt động ngoại khóa nhằm kích thích hứng thú học tập và khả năng sáng tạo nghệ thuật của học sinh

2.4.4. Đánh giá kết quả thực nghiệm

Kết quả từ phía học sinh:

* Kết quả học tập của học sinh sau khi vận dụng phương pháp dạy học theo dự án.

Sau khi đã thực nghiệm và đối chứng tôi đã thu được kết quả cụ thể như sau:

Bảng: Thống kê kết quả xếp loại sau khi vận dụng phương pháp dạy học theo dự án

Nội dung	Số lượng	KẾT QUẢ KIỂM TRA			
		Đạt		Chưa đạt	
		SL (HS)	Tỷ lệ (%)	SL (HS)	Tỷ lệ (%)
Lớp thực nghiệm 9A3	32	31	96,9	1	3,1
Lớp đối chứng 9A1	32	26	81,3	6	18,7

Nguồn: Tác giả (2021)

Bảng: Thống kê kết quả xếp loại sau khi vận dụng kỹ thuật dạy học theo nhóm XYZ

Nội dung	Số lượng	KẾT QUẢ KIỂM TRA			
		Đạt		Chưa đạt	
		SL (HS)	Tỷ lệ (%)	SL (HS)	Tỷ lệ (%)
Lớp thực nghiệm 6A4	36	35	97,2	1	2,8
Lớp đối chứng 6A1	36	30	83,3	6	16,7

Nguồn: Tác giả (2021)

2.5. Khuyến nghị nhằm thực hiện hiệu quả phương pháp dạy học Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực

2.5.1. Đối với các nhà quản lí giáo dục

- Các nhà quản lí phụ trách chuyên môn Mĩ thuật (Nghệ thuật) của Phòng Giáo dục và Đào tạo thành phố Hà Nội và các trường THCS có đặc điểm tương đồng cần đẩy mạnh hơn nữa việc chỉ đạo giáo viên bám sát Chương trình giáo dục phổ thông 2018, điều chỉnh, đổi mới phương pháp, nâng cao hiệu quả dạy học Mĩ thuật theo định hướng phát triển năng lực cho học sinh.

- Thường xuyên tổ chức cập nhật, tập huấn, bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ cho giáo viên để bảo đảm phát triển năng lực nghề nghiệp cho giáo viên, tạo nền tảng vững chắc cho đổi mới dạy học và giáo dục.

2.5.2. Đối với giáo viên

- Thường xuyên tự học tập nâng cao trình độ, nâng cao năng lực dạy học theo hướng phát triển năng lực.

- Có sự am hiểu đối tượng học sinh, tổ chức đa dạng các hình thức học tập trong quá trình dạy học đọc hiểu văn bản cho học sinh, kiến tạo những giờ học lí thú, sáng tạo, kích thích học sinh chủ động, tích cực học tập và vận dụng kiến thức vào giải quyết các vấn đề của cuộc sống.

- Phối hợp, trao đổi với phụ huynh học sinh để họ hỗ trợ quá trình học của con em ở nhà nhằm mở rộng không gian học, từ đó phát triển năng lực đọc cho học sinh.

2.5.3. Đối với học sinh

- Cần mạnh dạn, chủ động, tự tin, sáng tạo trong việc tham gia các hoạt động học tập, trong việc trao đổi, luận theo nhóm học tập, trình bày ý kiến, hiểu biết của cá nhân về các vấn đề được tiếp cận trong quá trình học tập.

*** Tiểu kết chương 2**

Chương 2 trình bày kết quả nghiên cứu các giải pháp nhằm nâng cao chất lượng dạy học Mĩ thuật theo hướng PTNL ở trường THCS Đống Đa trên các phương diện: nghiên cứu yêu cầu chung đối với dạy học Mĩ thuật theo hướng PTNL, trình bày các yêu cầu đối với việc đề xuất giải pháp. Trên cơ sở đó, luận văn đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao chất lượng dạy học Mĩ thuật theo hướng PTNL ở trường THCS Đống Đa và thực nghiệm tác động để kiểm chứng tính hiệu quả của các giải pháp.

Qua quá trình vận dụng, thực nghiệm, đề tài đã áp dụng các giải pháp được đề xuất một cách phù hợp và linh hoạt tùy theo từng mục tiêu nội dung bài học và tùy theo đặc điểm của HS. Với sự chỉ đạo, hỗ trợ của BGH nhà trường, với sự cộng tác, giúp đỡ của GV chủ nhiệm và các GV bộ môn, sự nỗ lực cố gắng, tích cực, hứng thú trong học tập của HS; việc dạy học theo hướng phát triển năng lực HS trong phân môn Mĩ thuật đã bước đầu mang lại kết quả thiết thực. Các biện pháp khi đưa vào áp dụng đã thực sự tạo được không khí học tập tích cực, tăng cường hứng thú học tập cho HS, các em chủ động và mạnh dạn hơn trong quá trình thực hiện các nhiệm vụ học tập, theo đó đã giúp các em chiếm lĩnh được các kiến thức, kĩ năng cần thiết của môn Mĩ thuật, thúc đẩy phát triển nhận thức và năng lực, thái độ của HS. Đây cũng là một trong những yếu tố giúp HS sẵn sàng thích ứng với nhiệm vụ học tập của mình và nâng cao chất lượng môn Mĩ thuật trong nhà trường.

KẾT LUẬN

1. Việc phát triển năng lực cho HS nói chung có ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Điều này được lý giải bởi năng lực không chỉ có ảnh hưởng quyết định đến việc nâng cao chất lượng và hiệu quả học tập của HS trong quá trình học tập ở nhà trường mà còn giúp HS tự học suốt đời, đảm bảo cho thành công trong cuộc sống và trong sự nghiệp sau này.

2. Ở chương 1, tác giả đã hệ thống hóa cơ sở lý luận và cơ sở thực tiễn về dạy học Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực ở trường THCS Đống Đa, thành phố Hà Nội. Về cơ sở lý luận, luận văn đã làm rõ các vấn đề lý luận về dạy học Mĩ thuật theo hướng phát triển năng lực ở trường THCS. Về cơ sở thực tiễn, luận văn đã khảo sát, tìm hiểu thực trạng về đội ngũ GV dạy học Mĩ thuật, về việc thực hiện phân phối chương trình, về sự phù hợp của chương trình đối với HS, về thực trạng hoạt động dạy của GV, thực trạng hoạt động học của HS, về chất lượng dạy học Mĩ thuật theo đánh giá bằng điểm số và đánh giá theo phát triển năng lực, thực trạng cơ sở vật chất phục vụ hoạt động dạy học Mĩ thuật cũng như những khó khăn của GV và HS khi dạy và học môn học này. Một kết luận có thể thấy được đó là những đặc điểm của trường THCS Đống Đa cũng là đặc điểm chung của nhiều trường trên địa bàn Hà Nội và nhiều thành phố lớn.

3. Ở chương 2, tác giả đã đề xuất 5 nhóm giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả dạy học Mĩ thuật theo hướng PTNL gồm:

Tăng cường bồi dưỡng cho giáo viên về dạy học theo định hướng phát triển năng lực

Đổi mới phương pháp và hình thức dạy học Mĩ thuật theo

hướng phát triển năng lực

Xây dựng mô hình dạy học Mĩ thuật nhằm phát triển năng lực cho học sinh

Kích thích hứng thú học tập và khả năng sáng tạo của học sinh

Đổi mới hình thức kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh

4. Luận văn đã tiến hành thực nghiệm các giải pháp nhằm khẳng định tính hiệu quả và tính khả thi của các biện pháp đã đề xuất. Sau khi thực nghiệm dạy học theo hướng phát triển năng lực bằng các giải pháp đã đề xuất, kết quả thực nghiệm thu được bước đầu khẳng định các giải pháp mà luận văn đã đề xuất có tính khả thi và hiệu quả.

Là trường học có nhiều đặc điểm mang tính đặc trưng chung của các trường THCS trên địa bàn Hà Nội, những giải pháp mà luận văn đưa ra có thể vận dụng trong dạy học môn Mĩ thuật tại các trường THCS ở Hà Nội nói riêng và nhiều nơi trên cả nước nói chung.